

**Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D.
Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici**

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. IV. Exponuntur authoritates oppositæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

sola est prima consecutio & possessio Summi Boni. Alterum membrum ejusdem minoris facile patet: quia visio est radix amoris necessarii, summæ delectationis, omnimodæ impeccabilitatis, aliarumque perfectionum, quæ ad eandem per modum proprietatum consequuntur.

Probatur secundo. Per illam operationem beatitudo formalis essentialiter constituitur, per quam status terminari ac patriæ per se primò distinguitur à statu viæ; sed hoc fit per solam claram visionem DEI. Ergò. Minor probatur. Amor est ex se indifferens ad statum viæ & patriæ, & eadem est charitas in patriâ, quæ est in viâ: *Charitas enim*, teste Apostolo, *inquam excidit*. Rursus, si per possibile, vel impossibile videns DEUM non amaret ipsum, tamen esset comprehensor, & extra statum puri viatoris, econtra si amans DEUM non videret ipsum, non idè esset comprehensor, & extra statum viatoris: ergò id, per quod status patriæ per se primò distinguitur à statu viæ, non est amor, sed clara DEI visio.

§. IV.

Exponuntur auctoritates oppositæ.

Obijcies quasdam auctoritates, quibus videtur evinci, partim quòd fructio pertinet ad essentiam beatitudinis, partim quòd essentia beatitudinis pertinet ad voluntatem. Nam primò D. August. *L. 8. de Civ. c. 9.* inquit: *Nemo Beatus est, qui eo, quod amat, non fruatur.* Secundo Doctor Angelic. *hic quaest. 1. l. a. 3. ad 3.* dicit: *DEUS est ultimus finis, sicut res, que ultimo queritur, fructio autem sicut adeptio hujus ultimi finis.* Et *quaest. 4. a. 3. ad 1.* Sicut ad voluntatem pertinet spes & amor, ita & comprehensio & delectatio.

Respondet ad 1. Fruitionem ibi non accipi sicut, quo sensu citatus S. Pater *Lib. de Doctrina Christi. cap. 4.* dicit: *Fruis est amore adhaerere alicui rei propter seipsam*; sed latè, prout significat fructum capere, vel acquiescere in re possessâ, ex qua fructus percipitur. Quo modo fructio pertinet ad ipsam visionem, quia Beati videndo DEUM maximo suo fructu illum possident. Eadem responsione satisfit ad 2. nisi malis dicere, S. Doct. loqui de adeptione completivè non formaliter sumptâ, quo sensu verum est, quòd fructio pertinet ad complementum beatitudinis & adeptionis.

Ad 3. dico, ibidem *ly comprehensio* non accipi pro actu, quo DEUM consequimur, sed pro habitudine voluntatis ad finem jam habitum & possessum, sub quâ acceptione pertinet ad dotes animæ inf. referendas: ita enim se exponit implet S. D. *in respons. ad 3.* dicens: *Comprehensio non est aliqua operatio præter viam, sed quadam habendo ad finem jam habitum.*

Obijciunt etiam Scotistæ auctoritatem S. P. Augustini. Nam primò *L. 10. confess. cap. 22.* inquit: *Hac sola est vita æterna gaudere ad te, de te, propter te*, subdit *cap. 23.* *Beata vita est gaudium de veritate*, Rursus *serm. 53.* *R. P. Mez. Theol. Schol. Tom. 11.*

de temp. dicit: *Charitas est summum premium in celo, quia in perenni gaudio nihil gratius, nihil dulcius habent sancti perfecto amore DEI.*

Respondet, D. Augustinum, aliosque P. P. aliquando loqui de beatitudine integraliter acceptâ & omnibus numeris absoluta; mentem verò hujus Sancti D. satis constare è textibus pro nostrâ conclusione allegatis, & ex illo ipso *Sermone 53. de tempore.* Ubi post verba ab Adversariis citata, hæc subdit: *Quem quia præsentem vident, suavis diligunt, dulcius fruuntur.* En! quemadmodum S. Pater dilectioni & fructioni præsupponat DEUM clarâ visione præsentem & præobtentum.

Obijciunt secundo. Beatitudo formalis est intimâ unio cum Summo Bono; sed talis unio est amor. Ergò. Min. probatur: quia amor à D. Dionysio appellatur *virtus unitiva*, à D. Augustino *L. 8. de Trinit. cap. 10.* *Junctura quedam duo aliqua copulans, vel copulare appetens*: Ex quâ amicus vocari solet, *alter ego.*

Respondet, distinguendo majorem. Beatitudo formalis est intima unio cum DEO consecutiva, & quasi effectiva, quæ pertinet ad intellectum, concedo. consecutiva & affectiva quæ pertinet ad voluntatem, nego. Illa facit objectum præsens, ista supponit; sicut enim objectum debet supponi conveniens subiecto, ut illud voluntas appetat, ita debet supponi unitum, ut in illo quiescat. Unde cum SS. PP. amorem appellant unionem, affectivam illam & consecutivam intelligunt.

§. V.

Rationes objectivæ.

Obijcies ex ratione primò. Beatitudo formalis debet adæquatè satiare naturam intellectualem in quantum est satiabilis: sed sola visio non ita adæquata satiat naturam intellectualem: ergò. min. probatur. Natura intellectualis non tantum est satiabilis secundum potentiam intellectivam sed etiam appetitivam; sicuti Summum Bonum non tantum est naturæ objectivè explere intellectum, sed etiam voluntatem. Atqui visio solummodò satiat intellectum non autem voluntatem, quæ non nisi suo proprio actu satiari potest: ergò sola visio non satiat naturam intellectualem, in quantum est satiabilis.

Respondet, distinguendo majorem. Beatitudo formalis debet adæquatè satiare naturam intellectualem in quantum est satiabilis, secundum omnes potentias æqualiter, nego. Secundum unâ formaliter, secundum alias causaliter seu radicaliter, concedo, & pariter dist. min. nego consequentiam: & ad probationem dist. min. visio tantum satiat intellectum non voluntatem formaliter concedo; causaliter & radicaliter nego. Ergò non satiat totam naturam intellectualem secundum omnes potentias formaliter, concedo secundum intellectum formaliter, secundum voluntatem causaliter & radicaliter, nego consequentiam. Ratio est: quòd solus intellectus est satiabilis per se primò per modum ascensionis & possessionis sui

D

sui